

## Overzicht van wijzigingen op het Nationaal Strategisch Plan (NSP)

### NSP 5.1 (goedgekeurd op 30 juli 2025)

#### *Eco-regeling*

Voor de eco-regeling is een overheveling van pijler 1 naar pijler 2 gerealiseerd, zodat het budget voor deelnemers in 2026 stijgt. Daarmee volg ik de motie-Flach (TK 36600-XIV-55) op waarin de regering wordt verzocht te zorgen voor consistentie in de hoogte van vergoedingen voor de eco-regeling en ook op langere termijn te zorgen voor voldoende middelen binnen beschikbare budgetten. Daarnaast is een aanpassing gedaan van de tarieven voor stikstofbindende gewassen.

#### *Agrarisch natuur- en landschapsbeheer (ANLb)*

Voor het ANLb zijn naast een aantal technische aanpassingen die betrekking hebben op het rapporteren van resultaten en het berekenen van tarieven, aanvullende nationale middelen toegevoegd vanuit de aanpak Agrarisch Natuurbeheer (ANB). Met deze aanvullende middelen kan het ANLb worden uitgebreid.

#### *Productieve en niet-productieve investeringen*

Voor zowel productieve als niet-productieve investeringen is biologische landbouw expliciet opgenomen als investeringsmogelijkheid. Daarnaast wordt voor productieve investeringen in waterbeheervoorzieningen en agroforestry het mogelijk gemaakt 70% van de gemaakte investeringskosten te vergoeden, voor jonge landbouwers zelfs 80%. Verder zijn aan productieve investeringen nationale aanvullende middelen toegevoegd. Voor niet-productieve investeringen zijn agrarische collectieven, landbouworganisaties en organisaties voor landschapsbeheer als begunstigden toegevoegd.

#### *Jonge landbouwers*

De interventie 'Samenwerking generatievernieuwing' is primair gericht op het aantrekken en behouden van jonge landbouwers. Om de doelgroep te verbreden zijn nu ook potentiële jonge landbouwers en nieuwe landbouwers als groep toegevoegd.

Verder wordt de SVJL voor de derde keer opengesteld. Hiervoor zijn aanvullende nationale middelen vrijgemaakt. Met de openstellingen in 2024 en 2025 hebben respectievelijk 540 (uit 876) en 528 (uit 777) jonge landbouwers (per 29 oktober 2025) steun ontvangen. De SVJL is hiermee een succes gebleken. Voor 2026 worden er ongeveer 700 aanvragen verwacht.

#### *Andere wijzigingen*

Via de goedgekeurde wijzigingen zijn ook nationale middelen toegevoegd aan de interventies 'Samenwerking EIP', 'Kennisverspreiding en informatie' en 'Samenwerking integrale gebiedsontwikkeling'. Voor de laatste interventie is het ook mogelijk gemaakt om een hoger steunbedrag te geven dan nu het geval is. Verder wordt het mogelijk om het indienen van een subsidieaanvraag te doen voordat een activiteit is voltooid of volledig ten uitvoer is gelegd.

Voor de Goede landbouw- en milieukonditie (GLMC) 7 (gewasrotatie op bouwland) is een correctie goedgekeurd op de bestaande uitzondering voor de rotatieverplichting door middel van gewasdiversificatie. Voor de gebieden Oldambt en in Hoekse Waard is rotatie niet altijd mogelijk en kan deze alleen op bedrijfsniveau worden toegepast. Met de aanpassing telt ook deze vorm van gewasrotatie mee.

### NSP 6.1 (goedgekeurd op 26 november 2025)

Voor het ANLb is een wijziging opgenomen die bepaald dat tarieven voor deelnemers als gevolg van de herijking niet lager worden dan de tarieven zoals deze waren op het moment van aangaan van de verbintenissen.

Daarnaast zijn een aantal aanpassingen gedaan op de GLMC's.

- GLMC 2: er is een uitzondering op het omzet verbod opgenomen. Het verbod geldt niet voor percelen die met de verhoging van het waterpeil worden omgezet naar natte natuur of natte teelten.
- GLMC 5: er is toegevoegd dat druiventeelt met ondergroei ook is toegestaan op hellingen van 18% of meer.
- GLMC 9: er is een uitzondering toegevoegd om het ploegverbod blijvend grasland N2000 gebieden. Dit wordt toegestaan als ploegen nodig is voor zwaardere vormen van natuurbeheer.

Verder zijn een aantal technische aanpassingen gedaan.

- Aan I.77.1 is de pilot voor de eco-regeling toegevoegd.
- De streefwaarden en mijlpalen van R.17 (bebost land/ agro forestry) en R.34 (beheer landschapselementen) zijn naar beneden bijgesteld. De foutieve planning van NSP 1.3 is hersteld.
- De streefwaarden van R.36 en R.37 zijn op verzoek van de Europese Commissie verhoogd.
- In R.06 (inkomensherverdeling) is een technische aanpassing doorgevoerd in de wijze van de berekening.